

Referat af møde i Realkompetenceforum 24. januar

Til stede: Hafida Bouyled (AOF-Danmark), Lene Buerup Andersen (LOF), Torben Dreier (NETOP), Ole Borgå (Efterskoleforeningen), Rasmus Kjær (Højskoleforeningen), Randi Jensen (Daghøjskoleforeningen), Marianne Søgaard Sørensen (Produktionsskoleforeningen), Christian Legarth (Frie Fagskoler), Karen Majgaard (Frie Fagskoler), Mikael Hansen (Ungdomsskoleforeningen), Inge Lise Lorentzen (VUC Lyngby), Benedikte Maul Andersen (Ministeriet for Børn og Undervisning- MBU), Ulla Nistrup (NVR – VIAUC), Trine Bendix Knudsen (DFS), Michael Voss (DFS), Agnethe Nordentoft (DFS).

Se oplægsholderens PP-slides her:

<http://www.dfs.dk/realkompetence/realkompetenceforum/moeder.aspx>

1. Velkomst

Agnethe Nordentoft bød velkommen. Hun forklarede, at den lange mødepause i forummet skyldes, at man havde afventet rapporten fra Undervisningsministeriets arbejdsgruppe. Hun udtrykte glæde over, at alle skoleformerne i DFS var repræsenteret, og fortalte, at der er oprettet et tilsvarende forum for DFS' foreningsmedlemmer om frivilligt arbejde. I dette forum har realkompetence-arbejdet også været på dagsordenen. Fra flere foreninger havde der været stor interesse, og man kan forvente, at nogle af foreningerne vil være til stede på kommende møder i Realkompetenceforum.

2. Præsentation af rapport fra Uvm/MBU's arbejdsgruppe om anerkendelse af realkompetencer/Randi Jensen

Randi opridsede baggrunden for arbejdsgruppens arbejde. Arbejdsgruppens opgave var at gøre status over det hidtidige arbejde og komme med anbefalinger til ministeriets handlingsplan. Det vigtigste grundlag for gruppens arbejde var EVA's evalueringsrapport. Randi refererede DFS' høringssvar til EVA-rapporten. Høringssvaret havde anbefalet et bredere perspektiv, der i højere grad fokuserer på RK-ankendelse og ikke kun RK-vurdering, og at man anerkender og understøtter nytteværdien af RK-ankendelse og -vurdering ud over de formelle uddannelser. Arbejdet i udvalget havde været omfattende og til tider kaotisk, men var ikke desto mindre endt med et "efter forholdene" godt resultat, vurderede Randi. En stor del af rapportens anbefalinger er i tråd med DFS' ønsker, bl.a.:

- Et bredere perspektiv, især job-/beskæftigelsesperspektivet og inddragelse af afklarings-, vejlednings- og rådgivningsfasen samt en ny og mere målrettet informationsindsats
- Styrkelse af tværinstitutionelt og tværsektorielt samarbejde om RKV mhp. bredere, mere kvalificeret og institutionsuafhængig indsats (VEU-centrene)

Randi gjorde også opmærksom på en række DFS-forslag, som ikke vandt opbakning i den samlede arbejdsgruppe, herunder et RK-afklaringsmodul inspireret af FVU-konceptet.

Se arbejdsgruppens rapport (<http://www.dfs.dk/media/145581/rkv-arbejdsgruppens%20rapport%20om%20ankendelse%20af%20realkompetencer,%20november%202011.pdf>)

Efterfølgende fortalte Benedikte Maul Andersen, hvilke konkrete forslag ministeriet arbejder videre med på baggrund af udvalgets indstillinger:

- Puljemidler til kurser i RK-arbejde, primært ift. AMU
- En håndbog i IKV på AMU-centre
- NVR skal udarbejde en eksempelsamling som led i arbejdet med kvalitetssikring
- En lokal informationskampagne

Derudover overvejer ministeriet:

- Forbedrede muligheder for RK-afklaring, måske som et AMU-modul
  - At gøre det mere økonomisk attraktivt for uddannelsesinstitutionerne at gennemføre RKV
- Benedikte gjorde opmærksom på, at RK-arbejdet nu er et prioriteret indsatsområde i VEU-centrenes udviklingskontrakt med ministeriet. Endelig henviste hun til det forsøg med et RK-diplommodul, som er blevet udbudt på VIAUC.

Se pressemeddelelse fra MBU (<http://www.uvm.dk/~UVM-DK/Content/News/Udd/Voksne/2012/Jan/120126-Flere-voksnes-realkompetencer-skal-anerkendes>)

Agnethe opfordrede ministeriet til at være opmærksom på, at læringslørdage kan indgå i det lokale kampagnearbejde, at den fleksuddannelse, der er på vej, vil indeholde stærke RK-elementer, og at et kommende Videnscenter for Folkeoplysning også vil kunne beskæftige sig med RK.

3. Studieskolens arbejde med afklaring og dokumentation af sproglige kompetencer/Christoph Schepers

Christoph Schepers præsenterede først Studieskolen som en skole, der ligger mellem det formelle uddannelsessystem og den traditionelle aftenskole. Deres kursister kommer målrettet for at forbedre deres sproglige kompetencer og ikke for det sociale fællesskabs skyld, men gennemførelsen munder ikke ud i et formelt eksamensbevis.

Studieskolen begyndte at udvikle deres elektroniske redskab til afklaring og dokumentation af sproglige kompetencer ud fra to behov: 1) skolens behov for at indplacere kursister på det rigtige trin. 2) kursisternes ønske om at få en slags bevis for, hvad de havde lært.

Skolen tog udgangspunkt i en eksisterende fælleseuropæisk referenceramme for sprog. Der består af fem kompetencer (skrive, læse, lytte, tale og samtale) og seks niveauer (C2-A1).

Christoph fortalte, at det gode ved referencerammen er, at den giver en stor frihed til at fortolke i undervisningen, og at den følger et positivt anerkendende princip. Ved den traditionelle eksamen i det formelle systemet tager målingen udgangspunkt i et 100 procent-niveau og giver karakter efter, hvad man mangler. Referencerammen og Studieskolens test starter ved 0-punktet, måler hvad kursisten kan og bygger ovenpå lag for lag.

Et langt udviklingsarbejde har nu ført til et system, der kombinerer selvevaluering, skriftlige tests og prøver – for de fem mest anvendte sprog. Christoph kunne fortælle, at bl.a. CBS anvender det, og at mange kursister har kunnet bruge det i forhold til udenlandske arbejdsgivere og uddannelsesinstitutioner. Uddannelsesinstitutioner vil normalt selv gennemføre en test eller en eksamen, men hvis personen har en sprogkompetence-dokumentation med, kan testen niveausættes og målrettes fra starten og dermed spare mange ressourcer.

Det elektroniske selvevaluerings-redskab er frit tilgængeligt for alle, dels på Sprogskolens hjemmeside, dels som en del af Min Kompetencemappe.

4. Kvalitet i RK-arbejdet/opfølgning på Uvm/MBU-rapporten/Ulla Nistrup, konsulent ved Det Nationale Videncenter for Realkompetencevurderinger og VIAUC

Ulla Nistrup redegjorde først for de grundlæggende overvejelser om kvalitetsbegrebet, som NVR har gjort sig i forbindelse med denne opgave. Det førte frem til en nødvendig skelnen mellem

- 1) *kvalitetsudvikling*, der bl.a. defineres ved refleksion, ansvarlighed og professionalitet, og som har et aktørperspektiv, og
- 2) *kvalitetssikring*, der handler om dokumentation og gennemsigtighed, og som har et omverdens/system perspektiv

Ulla understregede, at det handler om kvalitet i alle faser af RK-arbejdet og henviste til den Rie Thomsen-inspirerede RK-cirkel, som også arbejdsgruppen havde anvendt. NVR arbejder med tre perspektiver på kvalitet: organisatorisk kvalitet, procedure-kvalitet og vurderingskvalitet.

NVR arbejder med at udarbejde en samling af eksempler fra institutioner, virksomheder og individer. For institutionerne vil de særligt søge eksempler på godt samarbejde med aktører, samspil om "før-fasen" og på, om der er et bredt eller snævert 'kontekstblik'. For virksomhederne handler det om relevans og mening, og for den enkelte om mening og oplevelse af kvalitet. **Ulla opfordrede mødedeltagerne til at hjælpe med at finde eksempler (kontakt: uni@viauc.dk)**

Ulla fortalte også om det diplommodul, der nu udbydes på VIAUC, men også på andre professionshøjskoler. Modulet har været forberedt gennem prøveforløb, og indholdet vil være

- Anerkendelse af realkompetencer i internationalt og nationalt perspektiv
- Uddannelsessystemet og samarbejdsflader
- Målgruppe og deltagerperspektiv
- Planlægningsmodeller metoder og værktøjer
- Kvalitet og udvikling
- Vidensbegreb og vidensforståelse

Ved første udbud i starten af året var der ikke nok tilmeldinger, men heller ikke så omfattende en opreklamering, så man forsøger igen i 2. halvår 2012.

Endelig opfordrede Ulla til etableringen af netværk på tværs af sektorer omkring RK-arbejdet. Hun forventede, at VEU-centrene kunne være tovholdere, efter at det er blevet et indsatsområde for dem. I debatten advarede Randi mod en begrænsning i udsyn og ambition for kvalitetssikringen, når den tager udgangspunkt i det, der allerede er gennemført. Ulla lovede, at teksten også vil pege på, hvad der kan og bør gøres.

Fleksuddannelsens betydning for udviklingen og udbredelsen af RK-arbejdet blev nævnt af flere i debatten.

5. Siden sidst/en runde blandt mødedeltagerne

Ole Borgå: Efterskolernes RK-arbejde fokuserer på det lovpålagte arbejde med at vurdere uddannelsesparathed og udarbejde uddannelsesplaner. Her kombinerer man faglige kompetencer med f.eks. sociale kompetencer. Uddannelsesplanerne har overhalet Efterskoleforeningens tidligere projekt med efterskolebeviser.

Inge Lise Lorenzen: RK-arbejdet på VUC er hæmmet af, at det statslige taxameter er alt for lavt ift. det faktiske timeforbrug. RKV af ledige skal finansieres af jobcentrene, og det er de ikke interesserede i. VEU-center Nordsjælland samarbejder med resten af Sjælland om RKV. De er involverede i et projekt om RKV i små- og mellemstore erhvervsvirksomheder. De vil tage initiativ til RK-netværk.

Christian Legarth: Husgernings- og håndarbejdsskolerne har netop været igennem en nydefinitionsfase og kalder sig nu frie fagskoler. Store dele af deres aktiviteter handler om at gøre eleverne klar til erhvervsskolerne, og de har tætte samarbejder med disse bl.a. om at opnå godskrivning af de kompetencer, eleverne har opnået på de frie fagskoler, og dermed forkortelse af uddannelsestiden på erhvervsskolerne.

Agnethe Nordentoft: DFS vil som hidtil indkalde møder i RK-forum efter behov og modtager meget gerne forslag til temaer. DFS' RK-webtema vil snart gennemgå en større ajourføring. De seneste forsøg på at gennemføre RK-guidekurser har ikke udløst tilstrækkeligt mange tilmeldinger. DFS er involveret i et best-practice projekt i Nordisk Netværk for Voksnes Læring (NVL). DUF og DGI, som vi tidligere har haft RK-samarbejde med, har lagt arbejdet på hylden.

Marianne Sørensen: Produktionsskolerne har længe arbejdet med at udvikle et fælles produktionsskolebevis. Nu er der lovgivning på vej om, at skolerne skal tilbyde et "kompetencebevis". Næste opgave bliver at sikre, at alle lærere er kvalificerede til at levere det. Randi påpegede, at udtrykket "kompetencebevis" bruges i anden sammenhæng, og at det derfor vil

virke forvirrende. (DFS har indgivet høringsbidrag, der foreslår, at det ændres til ”produktionsskolebevis”).

Lene Buerup Andersen: Hun udtrykte sin skuffelse over, at man ikke er nået længere på hele dette felt. I LOF er det gået i stå. Hun så det som en central forklaring, at der aldrig kom RKV-institutioner, der er uafhængige af uddannelsesinstitutionerne som i Norge. Nethe kommenterede, at man må erkende, at en stor del af aftenskolernes publikum pga. alder ikke har nogen interesse i RK-afklaring og -dokumentation.

Mikael Hansen: Han henviste til Ungdomsskoleforeningens nyhedsbrev om Ungepakken og anbefalede Marianne Tolstrup fra VIAUC som spændende og inspirerende oplægsholder, både for lærere og elever/deltagere.

Hafida Bouyled: AOF overvejer at udvikle et kompetenceråd for sprogfagene. AOF samarbejder med Fagbevægelsens Internationale Center (FIC) om et europæisk projekt om RKV på arbejdsmarkedsrelaterede kurser. Hun kommenterede, at - på trods af alderssammensætningen i aftenskolerne – er det relevant at holde fast i RK-arbejdet, fordi muligheden for RK-afklaring og dokumentation kan være med til at tiltrække yngre målgrupper.

Randi Jensen: Daghøjskoleforeningen satser meget på, at den kommende fleksuddannelse vil betyde en renæssance for RK-arbejdet. Flere daghøjskoler kombinerer læring og erhverv i social-økonomiske virksomheder, f.eks. catering og cafedrift, og disse tilbud sælger de bl.a. på muligheden for RK-afklaring og -dokumentation.

Se oplægsholdernes PP-slides her:

<http://www.dfs.dk/realkompetence/realkompetenceforum/moeder.aspx>